

Zakaj je toliko sladkornih bolnikov?

Računamo, da nam bo nova statistika v kratkem potrdila domnevo, da je zdaj približno že 1% vseh Slovencev registriranih diabetikov, čeprav statistika iz leta 1962 v registru diabetikov izkazuje samo 0,3% našega prebivalstva. Statistike razvitejših evropskih dežel in ZDA beležijo 1% do 2% diabetikov. V ljubljanskem dispanzerju za diabetike smo zadnja tri leta registrirali po 800 do 1000 novo odkritih primerov diabetesa, medtem ko smo jih pred desetimi leti odkrili na leto po 300 do 400 na istem teritorialnem območju.

Med glavnimi vzroki za tolikšen številčni porast diabetikov moram na prvem mestu navesti napredek v organizaciji zdravstvene službe. Čeprav se pri nas zaradi ekonomskih restrikcij šele lotevamo organiziranih akcij za odkrivanje (detekcijo) sladkornih bolnikov na podoben način, kot je npr. organizirano fluorografiranje za odkrivanje tuberkuloze, posvečajo zdravstvene organizacije vse večjo pozornost odkrivanju sladkorne bolezni pri tako imenovanih sistematičnih pregledih (raznih skupin prebivalstva ob različnih prilikah) kakor tudi med zdravljenjem drugih bolezni, ki lahko sprožijo manifestacijo sladkorne bolezni. Zaradi vse večje zdravstvene prosvetljenosti našega naroda ni redko, da pride bolnik sam prosit, naj ugotovimo, ali nima morda sladkorne bolezni, ker je hudo žejen, ker ga srbi spolovilo (posebno ženske) itd., kajti ljudje berejo o tem ali slišijo o tej bolezni od diabetikov — večkrat celo sorodnikov. Na ta način je razumljivo, da je sorazmerno vedno manj neregistriranih diabetikov, se pravi tistih, ki vedo za svoj diabetes, a se nekontrolirano zdravijo ali se sploh ne zdravijo, dokler se bolezen ne razvije do hujše stopnje, in takih, ki niti še ne vedo za svojo bolezen.

Pri sistematičnem iskanju odkrijemo diabetike predvsem med svojci bolnikov in pri ženah, ki so spontano splavile, rodile mrtvega otroka ali pa rodile nad 4½ kg težkega otroka.

Posledica napredka v zdravljenju sladkorne bolezni je večja rodnost diabetičark, med njihovimi potomci pa so diabetiki in taki, ki se jim bo morebiti razvil diabetes.

Pomemben dejavnik za večjo pogostnost diabetesa je podaljšana življenjska doba prebivalstva na splošno, ker je s tem povečana možnost, da se komu šele v starosti razvije diabetes. Hkrati pa povečujemo število diabetikov s tem, ker jih uspešno zdravimo, ne samo z večjim znanjem, ampak tudi z več uspešnimi sredstvi, v prvi vrsti z insulinom in z antibiotiki, tako da diabetiki ne umirajo več kakor nekoč ob infekcijah in operacijah, temveč vse te neprilike preživijo. Da ne bom naprtil vse »krivde« za stalno številčno naraščanje diabetikov zdravstveni službi, hočem poudariti pomen še drugih dejavnikov, kot so nehygienski način življenja sodobnega človeka z mnogimi stresi in duševnimi pretresi, nezdrava prehrana s preveč maščobami in preveč močnatimi jedmi, debelost, premalo fizičnega udejstvovanja, premalo športa in rekreacije, kar vse pospešuje razvoj sladkorne bolezni pri podedovani nagnjenosti k tej presnovni motnji.

Iz »zdravstvenega varstva«
Prim. dr. Srečko Košuta